

Jesu li kolači božićni ili Božićni?

Ham, Sanda

Source / Izvornik: **Jezik : časopis za kulturu hrvatskoga književnog jezika, 2009, 56, 196 - 196**

Journal article, Published version

Rad u časopisu, Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:142:738999>

Rights / Prava: [Attribution 4.0 International](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2021-06-16**

Repository / Repozitorij:

[FFOS-repository - Repository of the Faculty of Humanities and Social Sciences Osijek](#)

Sukladno glagolu *hrzati*, Pavešić glagol *hrvati se* također označuje kao regionalizam te smatra da se u književnom jeziku može rabiti samo inačica *rvati se* bez početnoga fonema /h/. U kajkavskim se idiomima pojavljuje u inačici *hervati se*, a potvrđen je i u inačici *hrv'ati se* u Podravskim Sesvetama (Maresić, 1996.: 170.). U Rječnik hrvatskoga kajkavskoga književnoga jezika također su uvrštene inačice *hrvati* i *hervati*. Zanimljivo je Skokovo mišljenje da toga glagola nema u našoj kajkavštini (Skok, 1973.: 178.), pa je možda to kasnija primljenica u tim idiomima, koja se fonološki prilagodila s početnim /h/. Glagol (*h*)*hrvati se* nije imanentan ni čakavskim organskim idiomima te se vrlo rijetko u njima susreće, pa tako glagol *řvat se* (Kranjčević), bez početnoga /h/, u čakavskom kompoljskom govoru u Gackoj valja smatrati primljenicom iz književnoga jezika. Sukladni se primjeri rabe u novoštokavskim organskim idiomima, npr. *řvat se* u govoru bunjevačkih Hrvata u Bačkoj (Peić i Bačlija). U Čestotnom su rječniku četiri potvrde inačice *hrvati se*, a u Nacionalnom korpusu jedna.

Nastavit će se u sljedećem broju.

PITANJA I ODGOVORI

JESU LI KOLAČI *božićni* ili *Božićni*?

Čitateljica B. iz Zagreba pita nas kako valja pisati – *božićni kolači*, *božićno jutro*, *božićni blagdani*, *božićni običaji* ili *Božićni kolači*, *Božićno jutro*, *Božićni blagdani*, *Božićni običaji*.

Riječ je o pravopisnom pitanju koje je jednoznačno riješeno u pravopisima pa zato ne bi trebalo na nj odgovarati u Jeziku, nego samo uputiti na Hrvatski pravopis i Hrvatski školski pravopis i poglavlja o velikom početnom slovu. Međutim, čitateljica kaže da je u osnovnoškolskim priručnicima za hrvatski jezik napisano različito, pa su i učenici i učitelji ponešto zburnjeni. Uz to, kaže čitateljica B., učiteljica hrvatskoga jezika koja predaje

njezinu sinu sedmoškolcu, tvrdi da je ljepše pisati velikim početnim slovom jer se *božićni* odnosi na tako važan katolički blagdan kao što je Božić.

Do zabune ne bi trebalo dolaziti, *božićni* je pridjev izveden od imena blagdana i bez obzira što se blagdan Božić piše velikim početnim slovom, pridjevi se pišu malim početnim slovom. Kriterij ljepote ovdje doista ne bi trebao biti bitan, kako što nije bitan i inače za pravopisna pravila. Božić – *božićni* ide prema sljedećem pravopisnom pravilu: „Pridjevi od imena blagdana i spomendana pišu se malim početnim slovom: *božićni običaji*, *ramazanski post*, *tijelovska procesija*, *novogodišnji dar*...“ (Hrvatski pravopis, VIII., 2004., § 67., str. 15.).

Sanda Ham